

تروریسم پدید آمده ای سهل و ممتنع

گفت و گو با دکتر بهرام مستقیمی استاد دانشگاه

در نخستین بخش از گفت و گو با دکتر بهرام مستقیمی موضوع همکاری تروریسم و صلح مورد بحث و بررسی قرار گرفت اینک بخش دوم و پایانی آن درجی می آید:

خصوصیات آنچه که تروریسم نامیده شده چیست؟
اول اینکه یک پدیده است سیاسی، یعنی ایزد است برای رسیدن به یک هدف سیاسی، دوم اینکه یک پدیدار روانشناختی است و از دو وجه این مقوله مورد بررسی قرار می گیرد: یکی از وجه مخاطب این عمل است و دیگری از وجه آن کسی که این عمل انجام می دهد و در واقع به لحاظ روانی دچار باس و ناآرامی شده، ایجاد وحشت می کند و این اقدام می خواهد محیط روانی دیگران را به وجود بیاورد.

عامل سوم، استفاده از زور و خشونت است. در این راه از ابزارهای مسلح استفاده می شود از جمله سلاح های کشتار جمعی، هواپیماهای، بمب گذاری و حتی ابزارهای نوین مثل فناوری اطلاعات.

بعد چهارم قضیه این است که می خواهد شرایط موجود را تغییر دهد و مجموعه این چهار عامل و مؤلفه عامل و پنجمی را تشکیل می دهد و آن این است که این قضیه یک طراحتی یا یک تئوری هدف خاصی است و صرفاً گفتن دیگران به قصد کشتن نیست. به تعبیری کشتن اتفاقی نیست. هر چند که فرآیند به نحو منطقی و سیستمی است و هدفش ایجاد وحشت است. نمی گوید، بنابراین این اقدام می تواند موقعیتی قرار بگیرد که دچار استحصال شود و یا جاقوف دیگر را بکشد و یا مورد آسیب قرار دهد به اصطلاح تروریست نیست. مجموعه عوامل گذشته باید وجودش تا یک عمل را عمل تروریستی و یا وحشت آفرینانه بنامیم. چون تروریسم می خواهد وضعیتی را به وجود بیاورد که مطلوب تشخیص

می دهد و آن ارزشهایی را که مطلوب می یابد را می خواهد مستقر و تقویت کند و در واقع تروریسم می شود یک برنامه ریزی و طراحی با نیت خاص برای رسیدن به یک نقطه خاصی.

بسیار گویا که تروریسم چه است؟
بسیار گویا که تروریسم چه است؟ به هم بستن تروریسم منتهی شده اند هدفشان چیست؟

من نمی گویم تمام گروههایی که به این آئین منتسب شده اند این صفت لزوماً در آنها وجود دارد، به خاطر اینکه در تعریف تروریسم یک نوع ابهام وجود دارد. برای عمل از نظر یک نفر یا یک گروه میزازه در راه آزادی است و از نظر گروه دیگر همان راه تروریسم می نامند. اگر ما یک گروه را تروریست بنامیم، الزاماً به این معنا نیست که آن گروه تروریست است. در همین موارد، اسرائیلی ها می گویند فلسطینی ها تروریست هستند و فلسطینی ها نیز اسرائیلی ها را تروریست می دانند. کاری به درست و یا غلط این موضوع ندارم ولی با صراحت تکلیف چیست؟ یک کمک که مطلوب تروریست بدانیم

و کدام یک درست می گوید، به نمی گیر، من قبول نمی کنم الزام هر کسی را که تروریست می نامند، تروریست هم باشد، اما اگر بخواهم به سؤال شما پاسخ بدهم باید بگویم که القاعده در صدد احیای اسلامی است که مطابق قرآن است آنها ارزشهای خاصی دارد و در عین حال آن خطر هستند و نوع مبارزه ای را که برگزیده، درست تلقی می کنند. از این رو تلاش می کنند اسلام مورد نظر خود را پیاده کنند، البته در اینجا با یک کلمه مبارزه یا بارز نشانی نیست دارد، ولی در مجموع ابهام در نامگذاری این پدیده ها وجود دارد. به اعتقاد من، پدیده به اصطلاح تروریسم به یک پدیده ای سهل و ممتنع از یک طرف، شامی می بیند که یک اقدام منفی صورت می گیرد و تعدادی از مردم و شهروندان کشته می شوند، ولی در عین حال به خاطر مشابهت هایی که این پدیده با یک اقدام آزادی طلبانه دارد و در پی استقرار ایالات متحد و کشورهای اروپای غربی از آن است و این مقوله قرار می گیرد.

گفت و گو از: یوسف ناصری

استقرار این عدالت و مساوات نقش اساسی ایفا کند؟
مسئله اولی دانستن در سازمان ملل متحد تصمیم گیری در نهادهای مالی بین المللی نیست که هر کشور بر اساس میزان پولی که می دهد نقد داشته باشد. بر اساس حقوق بین الملل هر کشور دارای یک رأی است، اما به طور طبیعی در سازمان ملل، دولتی که امکانات بیشتری دارد نفوذ بیشتری بر دولتهای کوچکتر دارد و نتیجه این کشورها کوچکتر نسبت به خواست کشورهای مثل ایالات متحده به نفع یا ضرر یک کشور یا موضوع خاصی رأی می دهند. هر چند که آمریکا که خاطر نارضایتی از سازمان ملل سعی می کند، میزان سهم پرداختی را بدهد سازمان ملل را به تعویق بیندازد. البته سعی می کند این تعویق به دو سال نکشد تا مشکلات حقوقی برایش ایجاد نشود.

من متعقد که سازمان ملل آینه ای است منعکس کننده وضع جامعه بین المللی. هر وقت نیروهای بین المللی در جامعه جهانی به سمت تعالی حرکت کردند که همه از آن نفع ببرند آن وضعیت تغییر می کند، حرکت به سمت آن تبادل را می توان با تقویت همکاریهای بین المللی به پیش برد.

آینده که ایالات متحده از نظر اقتصادی، سیاسی و فرهنگی از قدرت فوق العاده زیادی برخوردار است. لذا به طور طبیعی، وضعیت کنونی سازمان ملل ادامه دارد و در نتیجه نباید انتظار داشت که سازمان ملل به طور طبیعی گام بردارد و در تحقق آن بکوشد.

منعرج به کار برده زور شود. یعنی آن ذهنیت های بی عدالتی واقعی و نظری ایجاد نشده و واقعی سازی نشده است. استقرار پیدا کند که این اعتقاد باشد هر کس به حقوق حقه خودش پیوسته می شود و تکالیفی که انجام می دهند، تکالیفی است که به طور عادلانه به عهده آنها گذاشته شده است. در نتیجه، کاربرد زور به حداقل ممکن می رسد. اگر این شرایط تأمین شد و باز هم ذهنیت هایی خاص برای حفظ و وندهای پیگیرانه باقی ماندند می توان با آن مقابله قانونی کرد. من فکر می کنم است که عامل باشد که خواهد مانع یک جریان پیش رونده اجتماعی باشد، مثل نظام برده داری که امروزه نمی تواند عامل پیشرفت جامعه باشد. بنابراین باید تلاش شود که این آگاهی به جامعه داده شود و یا در سطح بین المللی این آگاهی ایجاد شود که این روند به پیشرفت واقعی انسان و بشریت آسیب جدی می رساند.

مراجزه باشد در مقابل یک حمله نظامی، هر چند که به دست آوردن یک مجوز بین المللی معمولاً کاری دشوار است چون شرایط بسیار خاصی وجود دارد که اجازه می دهد دولت ها یک دفعه با یکدیگر هماهنگ شوند. در قضیه حمله عراق به ایران چنین اجماعی در سازمان ملل به وجود نیامد و مقابله با حمله نظامی عراق مورد تأیید قرار نگرفت.

حال اگر تعریفی باز و وسیع از دفاع مشروع ارائه کنند و حمله نظامی را به یک حمله قریب الوقوع تعبیر و ذهنیت سلاح کشند که فلان کشور دارای سلاح های کشتار جمعی است و در آینده قابل کنترل نخواهد بود و ما حمله خواهد کرد، چه دلیلی وجود دارد در مورد حکومتی مردمی و دموکراتیک که مورد پسند برخی کشورها نیست چنین بهانه ای گرفته شود؟

برای مثال واضح باید گفت که در چند سال گذشته مرتب کارشناسان سازمانهای بین المللی اعلام کرده اند که عراق، سلاح کشتار جمعی در اختیار ندارد، ولی برخی کشورها اصرار داشتند که این نوع سلاح ها در اختیار دارد و در نتیجه باید رژیم حاکم بر عراق را ساقط کرد. حمله به عراق صورت گرفت ولی چندی بعد مشخص شد که عراق، سلاح کشتار جمعی نداشته است. من قبول نمی کنم و یا تعریف موعوع و باز از دفاع مشروع استفاده از زور را توجیه می کنم. راه دیگر توسل به زور هم از این طریق است که یک کس طرح صلاحیت دارد بین المللی مانند سازمان ملل مجوزی را صادر کند و استفاده از ابزار نظامی را برای مقابله با یک کشور مهاجم خواستار شود. نمونه اش هم در قضیه حمله عراق به کویت اتفاق افتاد و جامعه بین المللی به نوعی پذیرش حمله عراق به کویت، اقدامی غیر مشروع و غیر قانونی است و دولت های دیگر از آزادسازی کویت کمک کنند و وضعیت را به وضعیت قبل از حمله برگردانند. در این دو حالت است که کاربرد زور می تواند

چه تفاوتی میان جنبش های آزادی بخش و گروه های به اصطلاح تروریست است؟
مبارزان آزادی الزاماً در همه موارد از روش های خشونت بار استفاده نمی کنند. یعنی روش های خشونت بار بخشی از فعالیتهایی است که آنها انجام می دهند. این جنبش ها و گروهها از روش های غیر خشونت باری همچون مبارزات سیاسی، سبکی، راه حل سیاسی استفاده می کنند. نمونه مشهور تاریخ می توانیم اقدام وجود دارد و آن مبارزات گاندی است. مبارزه ای آزادی بخش که بنیانش بر روش های سلامت امیز بوده و در عین حال در آن مبارزه درگیری های هم رخ داده است، اما اقدامات تروریستی منکی به ابزارهای خشونت هستند، به دلایل خاصی که آنها خودشان به آن نتیجه رسیده اند.

مطرح شدن بحث دفاع مشروع در فرایط صلح و امنیت بین المللی ایجاد می کند؟
چندین دهه است که جنگ پدیده ای ممنوع تلقی شده است، اما در عرصه مشروع اقداماتی صورت می گیرد که در برخی موارد استفاده از ابزارهای خشونت نظامی مجاز شمرده شده است. وقتی که ما تروریسم را جنگ تلقی کنیم، سپس موضوع دفاع مشروع و باز از دفاع مشروع استفاده از زور را توجیه می کنیم. راه دیگر توسل به زور هم از این طریق است که یک کس طرح صلاحیت دارد بین المللی مانند سازمان ملل مجوزی را صادر کند و استفاده از ابزار نظامی را برای مقابله با یک کشور مهاجم خواستار شود. نمونه اش هم در قضیه حمله عراق به کویت اتفاق افتاد و جامعه بین المللی به نوعی پذیرش حمله عراق به کویت، اقدامی غیر مشروع و غیر قانونی است و دولت های دیگر از آزادسازی کویت کمک کنند و وضعیت را به وضعیت قبل از حمله برگردانند. در این دو حالت است که کاربرد زور می تواند

اطلاعیه مهم شرکت خودروسازی زامیاد

پیش فروش کامیون یورو کترگو با تسهیلات ویژه

بالتسهیلات استثنای
نرخ **۱۶%** درمقد

زامیاد گروه خودروسازی ملی

IVECO

یورو کترگو
محصول مشترک IVECO و زامیاد

بهای فروش	زمان ثبت نام	زمان تحویل خودرو	مدت پرداخت
۶۳۰/۰۰۰/۰۰۰	۹۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۵۸/۰۰۰/۰۰۰	۳۷۲/۰۰۰/۰۰۰
۷ ساله	۱۹ درصد	۱۹ درصد	۷ ساله

مختصان محترم می توانند جهت ثبت نام با کسب اطلاعات بیشتر به نمایندگیهای مجاز شرکت در سراسر کشور مراجعه نمایند.

آدرس دفتر مرکزی فروش: کیلومتر ۱۵ جاده قدیم فرج واحد یازاراین و فروش شرکت زامیاد

تلفن: ۰۲۱-۶۶۶۸۱۱۱، ۰۲۱-۶۶۶۸۸۳۳، ۰۲۱-۶۶۶۸۸۳۶، ۰۲۱-۶۶۶۳۳۱۶، ۰۲۱-۶۶۶۳۳۱۷

روابط عمومی شرکت زامیاد